

Stockholm den 22 november 2019

R-2019/1523

Till Kulturdepartementet

Ku2019/01489/MD

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 22 augusti 2019 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet En moderniserad radio- och tv-lag – genomförande av ändringar i AV-direktivet (SOU 2019:39).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har de synpunkter på förslagen i utredningen som framgår nedan. I övrigt har Advokatsamfundet inget att erinra mot förslagen.

Synpunkter

Definitioner, jurisdiktion och registrering (4 kap.)

Angående definitioner

Advokatsamfundet noterar att lagstiftaren i samband med tidigare lagstiftningsarbete avseende AV-direktivet¹ har valt att inte införa definitioner i radio- och tv-lagen (2010:696) av begreppen ”audiovisuellt kommersiellt meddelande”, ”audiovisuell medietjänst” respektive ”program”. Oaktat detta, och även med beaktande av att begreppet ”audiovisuellt kommersiellt meddelande” indirekt framgår av andra definitioner i radio- och tv-lagen, t.ex. produktplacering, reklam och sponsring, anser Advokatsamfundet att definitioner av dessa centrala tre begrepp, i enlighet med artiklarna

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster).

1.1a (i), (ii) respektive 1.1b i AV- direktivet samt 1.1c i Ändringsdirektivet,² nu bör införas och komma till uttryck direkt i lagtexten. Detta dels för att tydliggöra radio- och tv-lagens tillämpningsområde, dels för att underlätta dess förståelse.

Förutsättningar för samreglering och självreglering (5 kap.)

Angående möjliga områden för samreglering

Advokatsamfundet ställer sig av rättssäkerhetsskäl tveksamt till utredningens bedömning att tvistlösningsmekanismer utanför domstol är ett område som lämpar sig för samreglering, detta oaktat att medlemsstaterna i Ändringsdirektivet uppmanas till användning av samreglering. Eftersom systemet med tvistlösningsmekanismer utanför domstol dock inte kommer att frånta användare möjligheten att försvara sina rättigheter inför domstol, lämnar Advokatsamfundet utredningens förslag utan erinran. Advokatsamfundet anser emellertid att det är av stor vikt att staten får ett betydande inflytande inom ramen för den form av samreglering som utarbetas på detta område.

Videodelningsplattformstjänster (6 kap.)

Angående lämpliga åtgärder

Advokatsamfundet anser, oaktat de synpunkter som utredningen för fram avseende ändamålsenlighet, att listan i artikel 28b.3 i Ändringsdirektivet över lämpliga åtgärder för att t.ex. skydda allmänheten från innehåll som uppmanar till bl.a. våld och hat av rättssäkerhetsskäl och författningstekniska hänsyn bör införas i författning.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (10 kap.)

Angående meddelanden av vikt för allmänheten i ljudradio

Advokatsamfundet noterar att kraven i AV-direktivet, i lydelsen enligt Ändringsdirektivet, avseende information som vid kriser ska göras tillgänglig inte omfattar ljudradio och även de praktiska begränsningar avseende ljudradiomediet som utredningen lyfter fram. Advokatsamfundet anser emellertid att vikten av att även personer med funktionsnedsättning nås av viktiga meddelanden talar för att en sådan skyldighet bör införas om det är möjligt. Advokatsamfundet uppfattar att utredningens förslag motiveras av enbart praktiska begränsningar och ifrågasätter den avvägning som utredningen gjort i denna del.

² Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (Ändringsdirektivet).

Tillsynsmyndigheternas oberoende och effektiva överklagandemekanismer (12 kap.)

Angående krav på effektiva överklagandemekanismer; beslut av granskningsnämnden för radio och tv

Advokatsamfundet noterar i utredningens uttalande att en stor del av den innehållsgranskning som omfattas av Granskningsnämndens uppdrag ligger utanför AV-direktivets tillämpningsområde och att nämndbeslut som förenas med sanktioner på olika sätt kan bli föremål för prövning av domstol. Advokatsamfundet anser emellertid att rättssäkerhetsskäl talar för att också sådana beslut om överträdelse av programrelaterade bestämmelser som inte relaterar till någon sanktion ska kunna överklagas till domstol, t.ex. ett friande beslut avseende utformning av ett sponsringsmeddelande. En sådan ordning bör därför införas.

Sanktioner i radio- och tv-lagen (17 kap.)

Angående skyldigheten för leverantörer av audiovisuella medietjänster att lämna viss information

Advokatsamfundet ställer sig av rättssäkerhetsskäl samt av författningstekniska hänsyn kritiskt till att sanktionen för leverantörer av beställ-tv för underlåtenhet att lämna viss information enligt utredningens förslag ska finnas i två regelverk, radio- och tv-lagen och e-handelslagen. Advokatsamfundet anser inte att den omständigheten att Konsumentverket i båda fallen skulle vara ansvarigt för tillsynen och att risken för att en leverantör skulle drabbas av åläggande utifrån båda regelverken därför skulle vara försumbar, utgör tillräckliga skäl att införa en sådan ordning.

Angående särskild avgift

Advokatsamfundet vill, utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv, påpeka vikten av att de beslut om tillgängliggörande, som enligt utredningens förslag ska kunna sanktioneras med särskild avgift, är tydliga och proportionella avseende vilka krav på tillgängliggörande som ställs på leverantörer av medietjänster. Det måste vara tydligt för leverantörerna vilka åtgärder som ska vidtas för att uppfylla kraven i besluten.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander